

Par IKP 2020.gada 3.ceturksnī

Mērķtiecīgi valsts atbalsta pasākumi ir vitāli svarīgi Latvijas ekonomikas kapacitātes saglabāšanai

Salīdzinot ar 2.ceturksni, kas līdz šim ir bijis smagāk Covid-19 krīzes skartais laika posms, IKP krituma tempi 3.ceturksnī gada griezumā bija mērenāki. 3.ceturksnī IKP bija par 2,6% mazāks nekā pirms gada. Salīdzinot ar 2020. gada 2. ceturksni, pēc sezonāli un kalendāri korigētajiem datiem IKP 3.ceturksnī ir palielinājies par 7,1%.

Covid-19 krīzes izraisītais bezdarba pieaugums un ienākumu kritums ir ietekmējis mājsaimniecību patēriņu. Arī 3.ceturksnī tas turpināja samazināties un gada griezumā bija par 7,3% mazāks nekā pirms gada.

Kopumā preču un pakalpojumu eksports 3.ceturksnī gada griezumā samazinājās par 3,7%. Vienlaikus, jāatzīmē, ka preču eksports pieauga (par 6,8%), ko sekmēja graudaugu, mehānismu, mehānisko ierīču un elektroiekārtu eksporta palielināšanās. Savukārt pakalpojumu eksports 3.ceturksnī bija par gandrīz 27% mazāks nekā pirms gada, ko ietekmēja transporta un tūrisma pakalpojumu apjoma kritums.

Ļoti mērens samazinājums 3. ceturksnī bija vērojams investīcijām (par 0,8%). Gada griezumā saruka ieguldījumi mājokļos, ēkās un būvēs (par 0,8%) un investīcijas mašīnās un iekārtās (par 2,6%). Savukārt ieguldījumi intelektuālā īpašuma produktos palielinājās par 4,9%.

Covid-19 krīzes 1.viļņa laikā pavasarī praktiski visās nozarēs bija vērojams kritums. Pozitīvi, ka 3.ceturksnī atsevišķās nozarēs ražošanas vai sniegto pakalpojumu apjomi pārsniedza iepriekšējā gada 3.ceturksņa līmeni. Pieauga apjomi lauksaimniecības un mežsaimniecības, tirdzniecības, veselības aprūpes un izglītības nozarēs. Apstrādes rūpniecībā, lai arī pavisam nedaudz, ražošanas apjomi pārsniedza pagājušā gada 3.ceturksņa līmeni. Tajā pašā laikā atsevišķās nozarēs situācijas uzlabošanās 3.ceturksnī sajuta vāji.

Izmitināšanas un ēdināšanas, kā arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarēs apjoma kritums 3.ceturksnī gada griezumā pārsniedza 20%. Transporta un uzglabāšanas nozarēs apjomi saruka par gandrīz 15%. Apjoma samazinājums šī gada 3.ceturksnī bija vērojams arī enerģētikā, finanšu pakalpojumos, informācijas un komunikācijas pakalpojumos, kā arī operācijās ar nekustamo īpašumu un komercpakalpojumu nozarēs. Neliels apjoma kritums (par 0,3%) 3.ceturksnī bija arī būvniecības nozarē.

Ņemot vērā epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanos, gada nogalē kopējā ekonomiskā situācija valstī atkal varētu pasliktināties. Ieviestie pasākumi vīrusa izplatības ierobežošanai ietekmēs pakalpojumu uzņēmumus. Situācija pasliktinās arī Latvijas eksporta tirgos un jaunie ierobežojumi var ietekmēt ārējo pieprasījumu un līdz ar to arī mūsu eksporta iespējas. Līdz ar to pašreizējā situācijā svarīgi ir valsts atbalsta pasākumi, lai saglabātu ekonomikas kapacitāti.

“Covid-19 vīrusa infekcijas izplatība Latvijā sasniedz jaunus rekordus, aizliegumi epidemioloģiskās situācijas ierobežošanai pastiprinās. Tas atstāj negatīvu iespaidu uz visu tautsaimniecību un ikviena iedzīvotāja labklājību. Vairākkārt esmu uzsvēris, ka visiem valdības lēmumiem, kas ierobežo uzņēmēju ekonomisko ikdienu, ir jāiet roku rokā ar mērķtiecīgiem un operatīviem atbalsta mehānismiem,” uzsver ekonomikas ministrs Jānis Vitenbergs.

“Papildus jau esošajiem atbalsta instrumentiem uzņēmējiem, kas šobrīd ir ļāvis ekonomiskos rādītājus noturēt vidējā līmenī, tiek piedāvāti arvien jauni, lai tie sasniegtu visu nozaru uzņēmumus un saimnieciskās darbības veicējus, kā arī darbiniekus. Tikai tā mēs šobrīd varam palīdzētu uzņēmējiem “pārzīmot”, kā arī mazināt bezdarba rādītājus,” atzīst ekonomikas ministrs.

Ekonomikas ministrija prognozē IKP kritumu 2020. gadā 5-6% robežās. Taču, ja vīrusa izplatība netiks apturēta, tad negatīvā ietekme uz Latvijas ekonomiku varētu būt lielāka un ekonomikai ir risks nonākt dziļākā recesijā.

